



TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2017

Hyväksytty Tarkastuslautakunnan ko-
kouksessa 21.5.2018 § 59

Sisällysluettelo

TARKASTUSLAUTAKUNTA	2
Tehtävät	2
Kokoonpano ja tilintarkastaja	2
Toiminta	3
TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2016 ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY	4
ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA	4
Kuntakonsernin talous	4
Kuntakonsernin talouden tunnusluvut	5
Hallintopalvelut	6
Hyvinvointipalvelut	7
Vesihuoltopalvelut	8
Investoinnit	8
Kaupunkikonserni	9
Riskienhallinta ja sisäinen valvonta	12
Sosiaali- ja terveystalot	13
Allekirjoitukset	15



TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tehtävät

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan huolehtii kunnan ja kuntakonsernin tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolla tiedoksi.

Tarkastuslautakunta arvioi talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Kokoonpano ja tilintarkastaja

Kaupunginvaltuuston vuosiksi 2013 – 2016 valitsemina tarkastuslautakunnan jäseninä ja varajäseninä ovat toimineet 31.5.2017 asti seuraavat henkilöt tarkastaen vuotta 2016:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Lilja Surakka, puheenjohtaja	Kirsti Hiltunen
Jari Turpeinen, varapuheenjohtaja	Tuomo Pelkonen
Sirkka-Liisa Kolehmainen	Pirjo Vauhkonen
Pentti Lappalainen	Jarmo Pakarinen 15.12.15 saakka Tapio Piironen 16.12.15 alkaen
Lasse Pouhula	Pentti Hyttinen

Kaupunginvaltuuston vuosiksi 2017 – 2021 valitsemina tarkastuslautakunnan jäseninä ja varajäseninä ovat 1.6.2017 alkaen toimineet seuraavat henkilöt:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Sirkka-Liisa Kolehmainen, puheenjohtaja	Kristiina Keränen-Mahonen
Jari Turpeinen, varapuheenjohtaja	Katja Ratilainen
Lilja Surakka	Pentti Lappalainen
Erkki Räsänen	Olavi Savolainen
Lasse Pouhula	Hyttinen Pentti

Tarkastuslautakunnan sihteerinä ovat toimineet 1.1.2017 alkaen kehitysjohtaja Jukka-Pekka Lätti ja varapuheenjohtaja Jari Turpeinen.

Kaupunginvaltuusto on valinnut vuosien 2013–2018 tilintarkastajaksi JHTT-yhteisö KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:n. Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT-tilintarkastaja Kati Mäntylä ja 4.9.2017 alkaen JHT, HT Kaisa Lappalainen. Varahenkilönä on 4.9.2017 alkaen toiminut Milja Leino.

Toiminta

Tarkastuslautakunta on perehtynyt kuntalakiin (410/2015) 1.6.2017 voimaan tulleine osuuksineen sekä ohjeistukseen sidonnaisuusilmoituksista ja -rekisteristä. Lisäksi on perehdytty eri toimielinten toimintaan seuraamalla päätöksentekoa lautakuntien pöytäkirjoista sovitun työnjaon mukaisesti. Tarkastuslautakunta on osallistunut vuonna 2017 pidettyihin valtuustoseminaareihin ja -koulutuksiin.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2017 aikana 14 kertaa, joista seitsemän kokousta vanhalla, ja seitsemän uudella kokoonpanolla. Tilintarkastusyhteisön edustajat olivat läsnä vuoden 2017 aikana kolmessa tarkastuslautakunnan kokouksessa.

Tarkastuslautakunnan jäsenten ilmoittamat esteellisyydet on tarkastettu (Tarkltk 29.6.2017, § 44) ja otettu huomioon lautakunnan työssä.

Lautakunnan kuultavana ovat vuoden 2017 aikana olleet:

Aika	Henkilö	Aihe
1/17	JHT-tilintarkastaja Kati Mäntylä	Tilintarkastajan väliraportti
3/17	Kaupunginjohtaja Pekka Hyvönen	Vuoden 2016 yhteenveto, vuoden 2017 taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet
4/17	JHT-tilintarkastaja Kati Mäntylä	Tilintarkastajan tarkastusraportti
8/17	Kaupunkirakennejohtaja Jarkko Karvonen	Kaupungin kiinteistöjen kohdekohtaisen priorisoinnin (salkutus) sekä Vanhan Kaivoksen kiinteistökokonaisuuden hallinnan ja kustannusrakenteen tilannekatsaus
9/17	Hallinto- ja talousjohtaja Päivi Lintumäki	Kaupunkikonsernin toiminta- ja talouskatsaus; talousarvion 2018 valmistelun tilannekatsaus
11/17	Matkakumpu Oy:n hallituksen pj. Markku Litja	Yhtiökohtainen tilannekatsaus sekä vuoden 2018 talousarvio ja strategiset toimenpiteet
11/17	Tilintarkastaja JHT HT Kaisa Lappalainen	Vuoden 2018 tilintarkastuksen työsuunnitelmaluonnos
12/17	Hyvinvointijohtaja, henkilöstöpäällikkö Jukka Orenius	Hyvinvointipalvelujen katsaus ja henkilöstön ajankohtaisasiat

Tarkastuslautakunnan laatima arviointikertomus perustuu tarkastuslautakunnan toimikauden alussa laatimaan arviointisuunnitelmaan, Outokummun kaupungin konsernistrategiaan 2013 - 2016, vuoden 2017 kaupunkikonsernin talousarvioon, kaupunginhallituksen hyväksymään tilinpäätökseen, tilintarkastajan tarkastusraportteihin, tilintarkastuskertomukseen sekä lautakunnan kokouksissa saatuun informaatioon, toimielinten kokouspöytäkirjoihin, Siun soten talousarvioon, tilinpäätökseen, arviointikertomukseen ja sosiaali- ja potilasasiamiehen selvitykseen (26.4.2018) sekä jäsenten muutoin hankkimaan tietoon ja tekemiin havaintoihin ynnä muihin saatuihin selvityksiin kaupunkikonsernin toiminnasta.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2016 ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 29.5.2017 § 32 merkinnyt tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Vuosi 2017 on ollut arvioinnin näkökulmasta poikkeuksellinen ja haasteellinen, sillä valtuustokauden vaihtuminen on tapahtunut ensimmäistä kertaa 1. kesäkuuta uuden kuntalain mukaisesti.

ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut ovat sitovia. Toiminnan tunnusluvut eivät ole sitovia vaan ne ovat arvioita toimintaympäristön kehityksestä.

Kuntakonsernin talous

Outokummun kaupunkikonsernin tulos tilikaudelta 2017 on ylijäämäinen 1,8 milj. €. Outokummun konsernitaseessa ei ole kattamatonta alijäämää eikä siten kuntalain mukaista talouden tasapainottamisvelvoitetta.

Vuosittaiset yli-/alijäämät ovat kertyneet seuraavasti:

TASE T€	2015	2016	2017
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	- 1 640	1 121	2 733
Tilikauden yli-/alijäämä	2 761	1 612	2 257
Taseen kertynyt yli(+)/ali(-) jäämä yht.	1 121	2 733	4 990

Kaupungin taloudellinen asema koheni vuoden 2017 aikana. Tilikauden ylijäämä oli 2,257 milj. euroa. Verotulot vähenivät 2,6 %, ja valtionosuudet kasvoivat 0,7 %. Kaupungin kumuloitunut ylijäämä taseessa oli 5,0 milj. euroa. Konsernin ylijäämä oli 2,0 milj. euroa, ja konsernitaseen kumuloitunut ylijäämä 7,0 milj. euroa.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta toteaa, että taloutta on hoidettu valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Kaupunkikonsernin talouden tunnusluvut

1.5.2015 voimaan tulleen kuntalain mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Outokummun kaupungin vuoden 2017 tilinpäätöksessä peruskaupungin tilinpäätös osoittaa 2,3 milj. euron ylijäämää ja taseeseen kertynyt kumulatiivinen ylijäämä on 5,0 milj. euroa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa.

Arviointimenettely voidaan myös käynnistää, jos alla olevassa taulukossa mainitut muut kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet taulukossa mainitut raja-arvot.

	TP 2017	TP 2016	Kyllä/Ei toteudu
Kuntakonsernin alijäämä/as viimeisin tilinpäätös - 1 000 € ja sitä edeltävä - 500 €	285 €	110 €	Ei toteudu
TAI SEURAAVAT KAIKKI			
Kuntakonsernin vuosikate negatiivinen (ilman hark.vo)	7,241 m€	5,063 m€	Ei toteudu
Tulovero-% vähintään 1 %-yksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien keskimääräinen painotettu	Kaikki kunnat 19,91 Outokumpu 21,75	Kaikki kunnat 19,75 Outokumpu 22,25	Kyllä toteutuu
Kuntakonsernin lainamäärä ylittää kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 %:lla	Kaikki kunnat 6 143 €/as Outokumpu 4 888 €/as	Kaikki kunnat 6 143 €/as Outokumpu 5 420 €/as	Ei toteudu
Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus väh. 50 %	53,1 %	67,0 %	Kyllä toteutuu

Tarkastuslautakunnan arvio:

Outokummun kaupunkikonsernin kokoluokka on kaupungin väkimäärä huomioon ottaen suuri. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tämä huomioidaan riskienhallinnan näkökulmasta: korjausvelan määrittäminen ja systemaattinen seuranta talousarviossa ja tilinpäätöksessä on tärkeää, jotta korjausvelan tason osoittava luku on vertailukelpoinen ja mahdollistaa talouden suunnittelua korjausten ja investointien osalta.

Riskienhallinnan näkökulmasta on myös huomioitava, että talousnäkyvät ovat huonot enemmistössä konsernin tytäryhtiöistä.

Tarkastuslautakunta on tiedustellut kaupunginhallitukselta, miten sosiaalisten vaikutusten arviointia on hyödynnetty kaupungin hankinnoissa vuoden 2017 aikana. Saadun selvityksen mukaan painotus on työllistämistoimissa. Muilta osin tarvitaan kokonaisvaltaista kehittämistä (ks. http://www.motivanhankintapalvelu.fi/tietopankki/sosiaalinen_vastuu)



Hallintopalvelut

Uuden kuntalain 110.2 § mukaan talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa. Vuoden 2017 talousarvio on oltava täysin kuntalain mukainen

Kuntalain 6 § mukaan *”Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.”* Tämä näkyy mm. kunnan taloudenpidossa; lain (Kuntal 110 §, 1 mom.) mukaisesti *”valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet”, ja ”talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.”* (Kuntal 110 §, 2 mom.)

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on päivitetty, ja se sisältyy nykyisin kaupungin henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaan (ks. www.outokummunkaupunki.fi: Strategiat ja suunnitelmat).

Tarkastuslautakunnan arvio:

Hyvinvointisuunnitelmaa on työstetty vuonna 2017. Konkreettinen listaus tavoitteista, toimenpiteistä ja vastuutahoista on myönteinen asia.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin yhteistyö kolmannen sektorin kanssa on ollut kokonaisuudessaan aktiivista. Osallisuus- ja yhteistoimikunnan työskentelyssä on vielä kehitettävää: toimielimen rooli ja toimenkuva eivät ole vielä jäsenyneet.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä toteutettuja käytäntöjä kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseksi ja liikuntaharrastusten mahdollistamiseksi.

Joensuun seudun kehittämissyhtiö JOSEK Oy:n toimintaa koskeva tavoiteasettelu on selkiytettävä talousarviossa elinkeinopalvelusopimuksen sisältöä vastaavaksi.

Hyvinvointipalvelut

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että palvelualueen talousarvioon kirjatut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet tai jopa ylittyneet.

Myönteistä on, että hyvinvointilautakunta on toteuttanut henkilöstölleen työhyvinvointikyselyn.

Samalla tulee kiinnittää huomiota henkilöstön jaksamiseen ja hyvinvointiin muutoksen jälkeenkin. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan henkilöstön hyvinvoinnin kohentaminen vaatii resursseja.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota outokumpulaisten koululaisten heikentyneeseen hyvinvointiin.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, että ostopalveluja on hyvinvointipalveluissa käytetty vähän.



Kaupunkirakennepalvelut

Tarkastuslautakunnan arvio:

Markkinointi ei ole edelleenkään tuottanut valtuuston edellyttämää tulosta tontti-markkinoinnissa.

Kaupungin kiinteistöjen sisäilmaongelmiin tulee edelleen kiinnittää huomiota.

Kunnossapitomäärärahoja ei ole edelleenkään varattu talousarvioon riittävästi.

Tarkastuslautakunta pitää erittäin tärkeänä, että kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon osoitetaan riittävästi resursseja. Kiinteistöjen korjausvelka ei saa kasvaa.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä, että korjausvelan hallinta on mennyt eteenpäin ja että asiaan on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota.

Vuoden 2019 talousarvioon on syytä määritellä käyttötalouteen varattava määräraha korjausvelan hallintaan, jotta korjausvelkaa ei kerry lisää ja jotta korjausvelan tilanne on vertailukelpoinen suhteessa muihin kuntiin.

Kaupungin tiestön talvikunnossapidossa on ollut vaikeuksia vuonna 2017.

Jätekkukko Oy:n toiminta on ollut pääosin myönteistä vuonna 2017.

Vesihuoltopalvelut

Vesihuoltopalvelujen toiminta on ollut taloudellisesti kannattavaa: toimintakate +4,90 000 eur.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Veden laatu on ollut vuonna 2017 tarkastusten mukaan hyvä.

Vesihuoltoverkostossa tapahtuneista vahingoista aiheutuneiden korjaustarpeiden määrän kasvu on huolestuttava. Saneerausohjelma ei ole riittävä, mihin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä, että korjausvelan hallinta on mennyt eteenpäin ja että asiaan on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota.

Investoinnit

Kaupungin investointimenot ylittivät alkuperäisen talousarvion 1,119 milj. € (toteuma 14,8 %) ja alittivat muutetun talousarvion 0,331 milj. € (toteuma 91,2 %).

Talousarvion investointimäärärahat (netto) ylittäneitä (4/21) kohteita ovat olleet vuonna 2017

- hallintopalvelut (muutettu TA)
- kalattoman päiväkodin talotekniikan ja pihavarusteiden uusiminen / kaupunkirakennepalvelut
- sadevesiverkosto / kaupunkirakennepalvelut
- terveyskeskuksen vesikaton korjaus / kaupunkirakennepalvelut

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että korjausvelka saadaan konsernitaseeseen seurattavana lukuna.

Ovatko investoinnit riittäviä korjausvelan tasoon nähden?

Miten sote-kiinteistöjen ja Pohjoisahon koulukiinteistön tulevaisuus huomioidaan investoinneissa?

Kaupunkikonserni

Yleiset kaupunkikonsernia koskevat asiat

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kaupunkikonsernin yhteismarkkinointitoimet on aloitettu syksyllä 2017. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan markkinointia tulee edelleen kehittää konsernina ja mitata vaikuttavuutta.

Konsernivelelän määrä on edelleen korkealla tasolla (4 888 euroa/asukas vuonna 2017), mikä muodostaa riskin kaupunkikonsernin koko huomioiden. Asukaskohtainen lainamäärä on kuitenkin valtakunnallista keskiarvoa (6 146 eur v. 2016) alhaisempi.

Tarkastuslautakunnan mielestä tulee kiinnittää huomiota tytäryhtiöiden toimeksiantojen sisältöön ja määrällisiin tavoitteisiin.

Kiinteistö Oy Kummun Kodit (ent. Kiinteistö Oy Outokummun Vuokralat)

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta pitää vuonna 2016 aloitettuja vuokrahintojen räätälöintejä hyvinä ja välttämättöminä toimenpiteinä asuntojen käyttöasteen nostamiseksi. Tyhjillään olevien isojen asuntojen määrä on vähentynyt vuonna 2017 merkittävästi.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Kummun Kotien asuntojen käyttöasteen kehitykseen on kuitenkin kiinnitettävä edelleen huomiota.

Asukastyytyväisyyskysely on toteutettu vuonna 2017: tulokset ovat olleet pääosin myönteisiä.

Kiinteistö Oy Kummun Kotien tilanne on haasteellinen edelleen johtuen suuresta lainamäärästä.

KOy Kummun Kotien lainamäärä ei mahdollista kiinteistöjen laajoja peruskorjauksia. Ainoastaan vuosikorjaukset ja pakolliset kiinteistöjen kuntoa säilyttävät toimenpiteet ovat mahdollisia.

Outokummun Energia Oy

Yhtiön tulos talousarviovuodelta 2017 toteutui hyvin. Yhtiö on saavuttanut kaikki tavoitteensa vuonna 2017.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Outokummun Energia Oy on suoriutunut hyvin vuodesta 2017.

Outokummun seudun teollisuuskylä Oy

Yhtiön tulos talousarviovuodelta 2017 on negatiivinen.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta pitää erityisen tärkeänä, että yhtiön tulorahoitusrakennetta uudistetaan.

Yhtiön toiminnan kannattavuuteen sekä varautumiseen tuleviin haasteisiin on kiinnitettävä huomiota esimerkiksi etsimällä uusia toimintatapoja.

Outokummun Seurojentalo Oy

Vaikka tilat ovat 100-prosenttisesti vuokrattuna, tilikauden tulos on edelleenkin tappiollinen. Tilanne on ollut sama jo useita vuosia.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Talousarviovuoden 2017 aikana toteutetut toimenpiteet ovat olleet riittämättömiä muutoksen aikaansaamiseksi.

Kiinteistö Oy Vaskikumpu

Käyttöastetavoite ei ole toteutunut vuonna 2017. Kiinteistö Oy Vaskikummun tilanne on erittäin haasteellinen.

Tarkastuslautakunta on pyytänyt jo aiemmin selvitystä yhtiön fuusiointimahdollisuudesta toiseen konserniyhtiöön. Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan KOy Vaskikummun velkasaneeraus estää fuusioinnin vuoteen 2027 asti.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Käyttöastetavoite ei ole toteutunut, ja sen johdosta aloitetut toimenpiteet ovat tärkeitä. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä etsiä vaihtoehtoisia ratkaisuja.

KOy Vaskikummun taloudellinen tilanne on heikentynyt siinä määrin, että yhtiö on tehnyt päätöksen omistamiinsa kiinteistöihin liittyvän purkuluvan ja purkuakordin hakemisesta. Kaupunginvaltuusto on 26.3.2018 (§ 21) hyväksynyt talousarviomuutoksen KOy Vaskikummun 0,35 miljoonan euron purkuavustuksen ja purkuakordin vuoksi.

Matkakumpu Oy

Matkakumpu Oy:n taloudellinen tulos talousarviovuodelta 2017 on 0 eur.

Tarkastuslautakunta on tiedustellut Matkakumpu Oy:n ja yrittäjien välisen yhteistyön määrää. Matkakumpu Oy:ltä saadun vastauksen mukaan yrittäjien tukea Matkakummun toiminnalle ei ole mitattu.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kaupungin matkailun kokonaiskonsepti vaatii vahvempia konkreettisia toimenpiteitä kasvun aikaansaamiseksi. Yritysvetoisen toiminnan aikaansaaminen ei ole onnistunut.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Matkakumpu Oy:n toiminnassa keskeinen haaste on kaivosalueen toimijoiden puute.

- riittävä vuoropuhelu vapaaehtoistoimijoiden kanssa uupuu – yhdistyksistä tapahtumajärjestäjiä?
- Tapahtumatuotantoa ja yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa ei ole riittävästi

Tarkastuslautakunnan mielestä tulee kiinnittää huomiota toimeksiantojen sisältöön. Ovatko Matkakumpu Oy:lle talousarviossa asetut tavoitteet riittävät ja tarkoituksenmukaiset?

Ravintolaliiketoimintaa ei ole kirjattu Matkakumpu Oy:n yhtiöjärjestyksen mukaiseen toimialaan. Yhtiöjärjestys tulee päivittää vastaamaan yhtiön nykyistä toimintaa.

Miten jatkossa vältetään henkilöstökulujen liian suuri osuus liikevaihdosta? Onko henkilöstömitoitus tarkoituksenmukainen?

Markkinoinnin ja mainonnan konkreettiset toimenpiteet ovat jääneet selvästi alle talousarvion. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan Outokummun kaupungin ja Vanhan Kaivoksen markkinointia on kehitettävä, tai edes yllettävä talousarviotasolle.

Yhtiö ei ole toimittanut kaikkia pyydettyjä tietoja tarkastuslautakunnalle.

Kaivosalueen ylläpitovelvoitteeseen ei ole saatu selvitystä.



Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Uusi konserniohje on hyväksytty (kvalt 24.4.2017, § 27) ja käytössä 1.6.2017 lukien.

Sidonnaisuusrekisterin käyttöönotto toteutui vuonna 2017. Kaikki ilmoitusvelvolliset eivät toimittaneet lakisääteisiä sidonnaisuusilmoituksiaan tarkastuslautakunnalle vuoden 2017 aikana. Ilmoituksia puuttuu edelleen viisi (5) kappaletta 21.5.2018 mennessä.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta ovat hyvällä tasolla. Sisäistä valvontaa tulee kuitenkin kehittää jatkuvasti.

Uusi konserniohje olisi pitänyt kierrättää lausunnoilla tarkastuslautakunnassa ennen valtuustokäsittelyä.

Sosiaali- ja terveyspalvelut

TARKASTUSLAUTAKUNNAN HUOMIOITA OUTOKUMMUN OSALTA:

Outokummun kaupunki on liittynyt Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymään (Siun sote), jonka ensimmäinen varsinainen toimintavuosi oli 2017.

Siun sote -neuvottelukunta ei ole vielä toimiva vaikuttavuuskanavana; vuoropuhelussa on kehitettävää.

Siun soten alueen väestörakenteessa ikääntyneiden osuus on suurempi kuin Suomessa keskimäärin. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, että maakunnan väestörakenne on sosiaali- ja potilas-asiamiehen selvityksen mukaan nyt vastaavanlainen kuin koko maassa ennusteiden mukaan v. 2030. Selvityksen mukaan ikääntyneiden palvelujen ongelmiksi mainittiin muun muassa "vanhusten palvelutarpeisiin nähden riittämätön hoito ja huolenpito, liian vähäinen henkilökunnan määrä, kohtuuttoman suuriksi nousevat asiakasmaksut, huoneen liian pieni koko sekä toisten asukkaiden taholta tuleva häirintä. Toisaalta myös asukas itse voidaan kokea häiritsijänä ja toisille asukkaille pelkoa aiheuttavan henkilönä."

Selvityksen perusteella on huomioitava myös, että hallinto-oikeuden muuttamien tai uudelleen käsiteltäväksi palautettujen sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöhuoltoa koskevien päätösten määrät kasvoivat Siun sotessa vuonna 2017 edellisvuoteen nähden yht. 85 % (13 -> 24).

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota sosiaali- ja potilasasiamiehen selvityksen (s. 36) kirjaukseen, jonka mukaan "resurssien kohdentamista tulee edelleen kehittää, jotta työpanosta saataisiin enemmän kohdennettua välittömään asiakastyöhön. Erityisesti lastensuojeluun, ikääntyneiden palveluihin ja vammaispalveluihin tarvitaan lisää resurssia, jotta asiakkaille ja potilaille pystytään turvaamaan heidän tarvitsemansa palvelut, hoiva ja hoito laadukkaasti ilman aiheetonta viivästystä."

Tarkastuslautakunta suosittelee tutustumaan selvitykseen kokonaisuudessaan (verkkoviite <http://www.outokummunkaupunki.fi/documents/291232/298216/Sosiaali-+ja+potilasasiamiehen+raportti+2017.pdf/5519c796-d715-fd90-79b7-369b3d420d51>).

Siun sotelle vuodelle 2017 asetettu talousarvion kehys ja toteutuneet kustannukset/tilinpäätös aiheuttavat talousarvion muospaineita vuodelle 2018 johtuen Siun soten perussopimuksen mukaisesta rahoitusmallista.

Outokummun kaupungilla ei ole Siun soten hallituksessa äänivaltaista jäsentä. Ns. kuntapaikalla olevalla varajäsenellä ei ole nimettyä varahenkilöä, mikäli hän on estynyt. Tämä heikentää tiedonkulkua hallituksen ja kunnan välillä. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Siun soten päätöksenteon ja kaupungin välisessä tiedonkulussa on kehittämistä.

Tarkastuslautakunta esittää, että jatkossa Outokumpua koskevat muutokset tuodaan esille valtuustossa.

Raportoinnin puutteesta johtuen tarkastuslautakunta ei ole voinut arvioida soten taloudellisten ja

toiminnallisten tavoitteiden toteutumista Outokummun osalta. Jääkö kaupungin edunvalvonta riittämättömäksi?

Kuntayhtymätasolla vastaavat toiminnan ja talouden toteumatiedot löytyvät Siun soten arviointikertomuksesta (ks. <http://webdynasty.pohjoiskarjala.net/Dynasty/SiunSote/kokous/2018797-5-1.PDF>). Esimerkiksi ikäihmisten palveluille on asetettu 14 toiminnallista mittaria, joista kuusi toteutui, ja kahdeksan ei toteutunut.

Palveluiden saatavuudessa ja saavutettavuudessa on tapahtunut muutoksia vuonna 2017: yleisesti palveluiden saatavuus ja saavutettavuus on joko samalla tai heikommalla tasolla kuin vuonna 2016.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, että valmistautumista Siun soten talousarvioarvioineuvotteluihin ei käsitellä nykyisin valtuustossa. Näin ollen valtuustolla ei ole vaikutusmahdollisuuksia Outokummun näkemykseen Siun soten omistajaohjausneuvotteluissa.

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että jatkossa asia käsitellään valtuustossa, niin että kaupungin edustajalla olisi valtuuston antama mandaatti ajaa kaupungin etua.

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota Siun soten tarkastuskertomuksessa esiin tulleisiin mainintoihin mm. henkilöstön kokemaan työuupumukseen ja työpaikkasyrjintään. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että asia pidetään esillä neuvotteluissa.



Kiitokset

Tarkastuslautakunta kiittää Outokummun kaupungin henkilöstöä, luottamushenkilöitä sekä muita tarkastustoimessa mukana olleita hyvästä yhteistyöstä.

Allekirjoitukset

Outokummussa 21. toukokuuta 2018


Sirkka-Liisa Kolehmainen
puheenjohtaja


Jari Turpeinen
varapuheenjohtaja


Lilja Surakka
jäsen


Erkki Räsänen
jäsen


Lasse Pouhula
jäsen